T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/59
KARAR NO : 2025/228
KARAR TR : 08/04/2025

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. maddesi uyarınca düzenlenen geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik nedeniyle, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B.T
Vekili : Av. O. B
Adli Yargıda
Davalı : İstanbul Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü
İdari Yargıda
Davalı : İstanbul Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü
Vekili : Av. S. G.T

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 12 ... 029 plakalı araç ile seyir halindeyken 09/02/2024 tarihinde 03.45 sularında yapılan trafik kontrolü sırasında alkolmetre cihazı ile yapılan ölçüm sonucunda alkol oranının *1,93* promil olduğunun tespit edilmesi üzerine, Trafik Denetleme Müdürlüğünün 09/02/2024 tarih ve AA/0304819 numaralı işlemi ile 2 yıl süreyle sürücü belgesinin geri alındığını, aracı kullanan kişinin müvekkili değil M.K olduğunu, bu durumun adı geçenin İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı 2024/67901 Sor. sayılı dosyasında vermiş olduğu yazılı ifade ile sabit olduğunu, idarenin tesis etmiş olduğu işlemlerin yasal dayanaktan yoksun olduğunu ileri sürülerek, dava konusu idari yaptırım kararının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği 31/05/2024 tarih ve 2024/2330 D. İş. sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...İtiraz eden tarafından Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 09/02/2024 tarih ve AA/0304819 numaralı sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı 5326 s.y.'nın 27.md gereğince Hakimliğimize başvuruda bulunulmuştur.*
>
> *GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:*
>
> *Muterizin 2918 Sayılı K.T.K'un 45/1 maddesi gereğince düzenlenen Geçici Olarak Sürücü Belgesi Geri Alma Tutanağına itiraz ettiği anlaşılmakla,*
>
> *Yargıtay 7.Ceza Dairesinin 03.07.2013 tarihli ve 2013/9112 esas, 2013/15692 karar sayılı ilanımda da işaret edildiği üzere Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesinde yeralan "idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararlarında verilmiş olması halinde; İdari Yaptırım Kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebi ile birlikte İdari Yargı merciinde görülür" şeklindeki düzenleme ile Uyuşmazlık Mahkemesinin 06/03/2006 tarihli ve 2006/7 Esas, 2006/27 sayılı Kararının kıyasen uygulanması neticesinde itiraza bakma görevinin idari yargıya ait olduğu anlaşıldığından aşağıdaki hüküm tesis edilmiştir.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5qnEEyf - /57jy2T - EXR4Qqj - jhJz5Y= ile erişebilirsin

HÜKÜM: Açıklanan nedenlerle;
1-Muterizin itirazının hakimliğimizin görevsizliği nedeniyle REDDİNE..."

3. Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 11. İdare Mahkemesi 11/07/2024 tarih ve E.2024/1069, K.2024/1049 sayılı kararı** ile, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut olayda, davacıya ait sürücü belgesi için, sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlendiği ve mahkememizde dava konusu edildiği anlaşılmış ise de; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için, ….. ehliyetin geri alınması, …….gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan "ehliyetin geri alınması"na ilişkin hükmün, 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği açıktır.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen sürücü belgesi geri alma tutanağının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12.07.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediği anlaşılmıştır.

Bu itibarla, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, sürücü belgesi geri alma tutanağı ile idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, uyuşmazlığın Sulh Ceza Hakimliklerinin görevinde olması nedeniyle davanın adli yargı düzeni içinde görülmesi gerekeceğinden, Mahkememiz görev alanına girmeyen uyuşmazlığın esasının incelenme imkanı bulunmamaktadır..."

5. Davacı vekilinin, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, İstanbul 11. İdare Mahkemesince dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun, *"Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

" Trafik zabıtası ve genel zabıtanın görev ve yetki sınırı;
a) Trafik zabıtası:
(Birinci fıkra mülga: 17/10/1996-4199/4 md.)
Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.
Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5qnEEyf - /57jy2T - EXR4Qqj - jhJz5Y= ile erişebilirsin

kullanılamaz.

b) (Değişik: 21/5/1997-4262/1 md.) Genel Zabıta:

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir."

7. 2918 sayılı Kanun'un "*Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı"* başlıklı 48. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"(Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.)

Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin kara yolunda araç sürmeleri yasaktır.

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

Kişinin yaralanmalı veya ölümlü ya da kollukça müdahil olunan maddi hasarlı trafik kazasına karışması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen muayeneye tabi tutulması zorunludur. Teknik cihaz ile yapılan ölçüme itiraz eden veya bu cihaz ile ölçüm yapılmasına müsaade etmeyen bu sürücüler, en yakın adli tıp kurumuna veya adli tabipliğe veya Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarına götürülerek uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkol tespitinde kullanılmak üzere vücutlarından kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Bu işlem bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri, beşinci fıkrası hariç olmak üzere uygulanır.

...

Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar.

...

Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

.....

Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar.

Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanun'un 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.

Bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi şarttır.

..."

8. 2918 sayılı Kanun'un "*Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"* başlıklı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5qnEEyf - /57jy2T - EXR4Qqj - jhJz5Y= ile erişebilirsin

112. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.)

Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücübelgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlığını taşıyan 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır."

12. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5qnEEyf - /57jy2T - EXR4Qqj - jhJz5Y= ile erişebilirsin

ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür .”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN’ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun’un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine, son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının görevli olduğu ve Danıştay Savcısı Yakup BAL’ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

15. Dava, davacının sürücü belgesine 2 yıl süre ile el konulmasına ilişkin Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 09/02/2024 tarih ve AA/0304819 numaralı işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

16. Uyuşmazlık Mahkemesi, sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin istikrarlı kararlarında; 2918 sayılı Kanun’un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun’un 20. maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca, 2918 sayılı Kanun’un, bu Kanun’daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun’un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığını dikkate alarak, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idari yargıya ait olduğu sonucuna varmıştır.

17. İncelenen uyuşmazlıkta, sürücü belgesi geri alma tutanağının 5326 sayılı Kanun’un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun’un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun’un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

18. Bu durumda, Kabahatler Kanunu’nun 5560 sayılı Kanun’la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı **belirtildiğinden,** dava konusu sürücü belgesini geçici olarak geri alma tutanağına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5qnEEyf - /57jy2T - EXR4Qqj - jhJz5Y= ile erişebilirsin

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 31/05/2024 tarih ve 2024/2330 D. İş, sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 31/05/2024 tarih ve 2024/2330 D. İş, sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

08/04/2025 tarihinde, Üyeler Nilgün TAŞ ve Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU ile KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5qnEEyf - /57jy2T - EXR4Qqj - jhJz5Y= ile erişebilirsin

KARŞI OY

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyuşmazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde değerlendirildiğinde, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu tartışmasız olup, dava konusu işlemden doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye Nilgün TAŞ	Üye Ahmet ARSLAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden 5qnEEyf - /57jy2T - EXR4Qqj - jhJz5Y= ile erişebilirsin